

Od ryzyka dysgrafii do kaligrafii z Bratkiem

MODUŁ 2. Praktyczny

+ ZAŁĄCZNIK 4. Zestaw ćwiczeń do domu

Autorki: Sylwia Frymark, Sabina Jersak-Pionke, Małgorzata Rożyńska

Zapraszam Cię do zabaw ruchowych, które doskonalą sprawność całego ciała, oraz do wykonywania ćwiczeń, które usprawnią twoją dłoń i wzmocnią palce.

Wybierz po 2 zabawy z każdego zestawu i wykonuj je systematycznie, najlepiej codziennie. Wkrótce pisanie stanie się dużo łatwiejsze. Przekonaj się, czy proponowane zabawy są ciekawe i pomocne w ładnym pisaniu. Naprawdę warto!

Wesołe hasanie, aby całe ciało się ruszało!

- rzucanie kulami z gazet do miski
- odbijanie balonu dłonią lub jednym palcem
- łapanie baniek mydlanych
- taniec z chustą, szarfą lub pomponami z bibuły przy wesołej muzyce
- usuwanie z lustra ściągaczką do wody pianki do golenia
- skoki przez skakankę
- trzepanie dywanów trzepaczką
- malowanie wodnych rysunków, np. na asfalcie, chodniku, płócie (potrzebna miska, pędzle, watek do malowania, psikawka wodna, pompka na wodę itp.)
- chodzenie po krawężniku
- huśtanie się na huśtawkach
- jeżdżenie na deskorolce, rowerze, rolkach, hulajnodze itp.
- gra w piłkę
- mycie okien
- ścielenie łóżka
- nawlekanie poszewki na kołdrę i poduszkę
- poranna gimnastyka (całej rodziny)

Fikanie prawej i lewej ręki, aby były giętkie!

- polerowanie lustra płaską dłoń w rękawiczce
- polerowanie lustra dwoma rękami w rękawiczkach (ręce ułożone płasko) – naśladowanie ruchów wycieraczek samochodowych
- wyrabianie rękami ciasta (ugniatanie), mieszanie ciasta w dużej misce, wałkowanie ciasta, wykrawanie ciastek foremką
- przelewanie wody lub przesypanie kaszy, piasku z kubeczka do kubeczka
- kopanie łopatką w piasku
- nawijanie skakanki na nadgarstek
- przelewanie wody z miski do miski za pomocą gąbki
- odbijanie paletką (np. wyciętą z kartonu) piłeczki ping-pongowej
- nawijanie wełny na kłębek
- tasowanie i rozdawanie kart
- odkręcanie dużych nakrętek od słoików
- zamiatanie miotłą na szufelkę
- granie na własnoręcznie wykonanych instrumentach, np. potrząsanie puszką z kaszą
- mieszanie ręką w misce drobnych przedmiotów (kasztanów, fasoli, ryżu)
- darcie gazety na części i na paski
- gniecenie gazety jedną ręką (bez pomocy drugiej)
- temperowanie kredek
- rzucanie kostkami
- uderzanie makaronikiem piankowym w wiadro w pozycji siedzącej
- uderzanie młotkiem kołków w planszę (tzw. wbijanki)
- przelewanie wody w butelce napełnionej częściowo płynem (robienie piany, obserwowanie brokatu)
- zabawa pacynkami nakładanymi na dłoń i kukielkami
- wskazywanie części ciała, stojąc przed lustrem
- malowanie oburącz na lustrze (lustro pokryte pianką do golenia)
- samodzielne malowanie twarzy palcami obu rąk (farbki, oliwka, krem), stojąc przed lustrem
- przymierzanie różnych nakryć głowy (czapki, peruki, chustki, opaski, kapelusze), stojąc przed lustrem
- czesanie, dekorowanie włosów akcesoriami, stojąc przed lustrem
- rysowanie lub malowanie palcami na kartce przyklejonej pod blatem stołu
- wkładanie dłoni do skarpety, naśladowanie ruchów gąsienicy
- przenoszenie na rękę tacy z przedmiotem, pokonując określoną trasę
- ręczne pranie w misce, np. skarpetek, lub zabawa w improwizowanie prania (w misce są różne przedmioty)
- wyciskanie cytrusów na wyciskarce
- wałkowanie wałkiem dużych powierzchni, np. folii bąbelkowej
- zabawa z użyciem tekturowej rolki po ręcznikach – patrzenie przez lunetkę (ręka wykonuje ruchy zgięcia dłoniowego i grzbietowego w nadgarstku)
- zabawy małymi klockami

- zbieranie kamyczków i ich segregowanie
- czesanie lalek i robienie im kitków i warkoczy
- składanie skarpetek do pary
- przesadzanie roślin doniczkowych i wsypywanie ziemi do doniczek
- obieranie owoców i warzyw ze skórek za pomocą obieraczki
- zraszanie roślin spryskiwaczem

Paluszkowe figle-migle!

- przypinanie i odpinanie klamerek (przypinanie wypranych ubrań)
- sortowanie przedmiotów do pojemników (guziki, nakrętki po napojach, według koloru, wielkości)
- wciskanie „grzybków” (koralików) w planszę
- wpinanie pinesek w korkową tablicę
- ugniatanie palcami małych przedmiotów, np. gniotków, folii bąbelkowej
- wkręcanie śrubek, zakręcanie małych słoiczek i butelek
- spacerowanie palcami po stole – „taniec paluszków” (z różnym naciskiem na podłoże)
- malowanie obrazka farbami za pomocą palców
- stemplowanie kartki, np. pieczętkami z warzyw
- rozcieranie wszystkimi palcami plasteliny (wewnątrz konturowego obrazka)
- robienie kuleczek z bibuły
- dotykanie i głaskanie liści, trawy, szyszek, kamieni itp.
- zabawy w zaplatanie, wiązanie, przetykanie, nawlekanie sznureczków, sznurówek, traw itp.
- zapinanie i odpinanie guzików przy ubieraniu siebie i zabawek (lalek, misiów)
- odrywanie szypułek owoców

Ładnemu pisaniu sprzyja prawidłowa postawa ciała. Dlatego w czasie pracy stolikowej i podczas pisania pamiętaj o następujących zasadach:

- stopy są oparte na podłodze
- plecy są proste
- głowa jest lekko pochylona nad zeszytem
- oczy są w odległości około 30 cm od zeszytu
- uda całą powierzchnią przylegają do siedziska krzesła
- oba przedramiona leżą na stole i są zgięte w łokciach

Wskazówki dla ucznia praworęcznego, który chce ładnie pisać

1. Do pisania przystępuj wtedy, gdy jesteś wypoczęta/wypoczęty i w dobrym nastroju.
2. Przygotuj odpowiednie przybory do pisania:
  - ołówek – dość miękki i długi, dobrze zatemperowany,
  - pióro – dopasowane do twojej dłoni (nie może być ani zbyt ciężkie, ani zbyt grube), powinno z łatwością pozostawiać cienki ślad na kartce papieru
3. Zeszyt połóż przed sobą.
4. Lewą ręką przytrzymuj zeszyt.
5. Przybór do pisania trzymaj w trzech palcach (umieść go między kciukiem a palcem środkowym, zaś palcem wskazującym naciskaj od góry) w odległości około 1,5–2 cm od kartki papieru. Drugi koniec przyboru skieruj do ramienia.
6. Dłoń z przyborem do pisania oprzyj lekko na zeszytce (w nadgarstku i na małym palcu).
7. W czasie pisania przesuwaj swoją dłoń po kartce równo i niezbyt szybko w kierunku od lewej do prawej krawędzi kartki, pociągając za sobą przybór do pisania.

Dziecko praworęczne podczas pisania

Wskazówki dla ucznia leworęcznego, który chce ładnie pisać

1. Do pisania przystępuj wtedy, gdy jesteś wypoczęta/wypoczęty i w dobrym nastroju.
2. Przygotuj odpowiednie przybory do pisania:
  - ołówek – dość miękki i długi, dobrze zatemperowany
  - pióro dla dzieci leworęcznych – dopasowane do twojej dłoni (to znaczy nie może być ani zbyt ciężkie, ani zbyt grube), powinno z łatwością pozostawiać cienki ślad na kartce papieru
  - długopis/ołówek typu YOROPEN – model dopasowany dla dzieci leworęcznych
3. Zeszyt połóż przed sobą i przesunij nieco w lewą stronę, a następnie ułóż ukośnie tak, aby górny lewy róg był skierowany do góry.
4. Prawą ręką przytrzymuj zeszyt.
5. Przybór do pisania trzymaj w trzech palcach (umieść go między kciukiem a palcem środkowym, zaś palcem wskazującym naciskaj od góry) w odległości około 2 cm od kartki papieru. Drugi koniec przyboru skieruj do ramienia.
6. Dłoń z przyborem do pisania oprzyj lekko na zeszytce (w nadgarstku i na małym palcu). Palce trzymające przybór do pisania ułóż poniżej linii, tak by nie zasłaniały zapisywanego tekstu.
7. Podczas pisania twoja dłoń podąża za piórem (ołówkiem).
8. Jeśli w szkole siedzisz przy dwuosobowym stoliku, zajmij miejsce z lewej strony blatu, a sąsiada miej po swojej prawej stronie.

Dziecko leworęczne podczas pisania

Dziecko piszące przyborem YOROPEN